

mig den ene Ytring, at det forekommer mig, at selv de ærede Medlemmer, der maatte nære den allerførste Tvivl og Betænkelighed imod den Sag, der her foreligger, at selv de maatte have Opfordring til ikke at stemme imod dens Fremme. Det forekommer mig nemlig, at først den endelige Afstemning, naar den foreligger ved tredie Behandlings Ellendbringelse, burde være det Moment, hvor ærede Medlemmer af denne Anskuelse optraadte imod Sagen, ikke blot fordi det jo ikke forud kan vides, hvilke Forbedringer den muligen ved ærede Medlemmers Bistand maatte kunne opnaae endnu, men ogsaa fordi det ikke kan negtes, at denne Sag ifølge dens hele Stilling og Historie har et særdeles Krav paa at bearbejdes af Rigsdagen, et særdeles Krav paa at bearbejdes af dette Thing, der har Tid dertil, og der i, hvad der er foregaaet navnlig i det andet Thing, forekommer mig at maatte have en ganske særdeles Opfordring til at ofre Tid og Kræfter paa at fremme den eller ialtfald at godtgjøre, at og hvorfor det har maattet stille sig imod den.

Moltke: Jeg vil kun tillade mig en meget kort Bemærkning i Anledning af det, som den sidste ærede Taler har ansøgt, nemlig, at han maa have overhørt, hvad jeg udtrykkelig beklagede i de Ord, jeg yttrede, at der ikke var en Lovgivning, som havde høvet de Baand, der eksisterede. Jeg haaber, at, naar han har gjort den Hentydning til mig, at jeg som Bestyrer af offentlige Stiftelser og som Fideicommissarius ikke er gaaet ind paa Selvetendommens Bane, da baade han og den ærede Forsamling ville troe mig paa mit Ord, at der har været Hindringer, som have gjort mig det umuligt, og deriblandt navnlig Mangelen af en Lovgivning, der løsnede de Baand, som bandt mig.

Bardenfleth: Naar man i en saa omfattende og indgribende vigtig Sag som denne gaaer ud fra to aldeles forskellige Grundanskuelser, saa er det ikke saa ganske besynderligt, at de vedkommende Modstandere, som hver for sig have en ganske forskellig Opfatning af Forholdene, heller ikke kunne forstaae hinanden, og det er saaledes skeet, at flere af de Ytringer, som jeg igaar, da jeg bestræbte mig for i Korthed at give et

Referat af min hele Anskuelse og Opfattelse af Sagen, tillod mig at fremsætte, ere blevne tomt talte misforstaaede. Det blev saaledes af den ærede 5te Landstingsmand for 6te Kreds (Holberg) ansøgt, at jeg skulde have anseet den Udsettelse, som Lovudkastet havde givet med Gjennemførelsen af den Overgang, som den tilsigter, som en Bebreidelse imod Lovudkastet. Det var nu aldeles ikke min Hensigt.

Jeg berørte dette Punkt om den Udsettelse, som Lovudkastet har fundet det fornødent at give med Hensyn til Sagens endelige Berigtigelse, som et Argument for, at det dog maatte være meget tvivlsomt, hvorvidt selv de, som ansee det nødvendigt at træffe en Tvangsforholdsregel til denne Sags endelige Ordning, kunne finde en saadan begrundet i det almene Vel. Det var saa meget mere tvivlsomt, naar de selv maatte give en Hensand, og naar det da viste sig af de hidtil bestaaende Forhold, at Afsløsningen vilde foregaae af sig selv uden nogen saadan indgribende Foranstaltning i et Tidsrum, som vel blev en heel Deel længere, det tilstaaer jeg. Tidsrummet kan ikke saa nøagtigt beregnes; og naar jeg har nævnet 50 Aar, og et andet æret Medlem har meent, at der vilde hengaae 60 Aar, saa synes dette mig ikke her at være af nogen Vigtighed, da Spørgsmaalet kun er, om Fæstafsløsningen vil foregaae ogsaa uden Tvang, — da behøvede aldeles ingen Tvang at indtræde.

Jeg skal ikke opholde mig længere ved den ærede Rigsdagsmands Ytringer. Det er forøvrigt fornemmelig fra den ærede 3de Landstingsmand for anden Kreds (B. Christensen), at der er skeet Angreb mod mit Foredrag, som han fandt i det Hele løst og mere villedende end veiledende. Jeg vil nu henstille til den ærede Rigsdagsmand, om det just er en smuf Maade at karakterisere Andres Foredrag paa. Han meente, at jeg ikke havde brugt en smuf Fremgangsmaade ved at berøre den Omstændighed, at der kunde være Udstig til, at Husene ogsaa vilde blive behandlet paa samme Maade, som Gaardene. Jeg finder nu, at det er en Smags Sag, hvad der er smukt eller ikke smukt; jeg fandt, at hans Foredrag maaskee var mere hvittravende end egentlig oplysende i